

ข่าวเตือนการระบาดของศัตรูพืชประจำสัปดาห์

กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย กรมส่งเสริมการเกษตร

ปีที่ 10 ฉบับที่ 3 ประจำวันที่ 18 มกราคม 2566

แมลงนูนหลวง

เตือนเกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังในภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ฝ้าระวังการระบาดของแมลงนูนหลวง เนื่องจากมีการรายงานว่าพบการระบาดของแมลงนูนหลวงในจังหวัดราชบุรี จึงขอให้เกษตรกรสำรวจแปลงมันสำปะหลังอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะแปลงปลูกที่เป็นดินทราย หากพบการระบาดให้ดำเนินการควบคุมและป้องกันกำจัดก่อนเกิดการระบาดรุนแรงหรือสามารถขอคำแนะนำได้ที่เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอ หรือสำนักงานเกษตรจังหวัดใกล้บ้าน

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Lepidiota stigma* Fabricius

วงศ์ : Scarabaeidae

อันดับ : Coleoptera

ลักษณะอาการและการเข้าทำลาย

ตัวหนอนทำลายโดยการกัดกินรากของมันสำปะหลัง ทำให้ยืนต้นตาย ลักษณะคล้ายเกิดจากผลกระทบของความแห้งแล้ง แต่เมื่อถอนต้นจะหลุดได้ง่าย นอกจากนี้สำปะหลังที่ลงหัวแล้วจะทำให้หัวถูกกัดทำลายเกิดแผล และมีเชื้อโรคเข้าทำลายซ้ำ พบมากในแหล่งปลูกที่เป็นดินทราย

รูปร่างลักษณะ

ไข่ มีสีขาวค่อนข้างกลม ลักษณะคล้ายไข่จิ้งจก เปลือกแข็งมีความกว้างประมาณ 4 มิลลิเมตร ยาวประมาณ 5 มิลลิเมตร ระยะไข่ 15 - 28 วัน

หนอน มีลำตัวสีขาวและเป็นรูปโค้ง หัวกะโหลกเป็นสีน้ำตาลมีขนาดใหญ่และแข็ง ปากมีเขี้ยวขนาดใหญ่แข็งแรง เห็นชัดเจนนอนจะมีการลอกคราบ 3 ครั้ง หนอนโตเต็มที่มีขนาดกว้าง 20 - 25 มิลลิเมตร ยาว 65 - 70 มิลลิเมตร อายุหนอน 8 - 9 เดือน

ดักแด้ ตัวหนอนก่อนเข้าดักแด้จะมุดตัวลงในดินลึก 30 - 60 เซนติเมตร หนอนเข้าดักแด้ใหม่ ๆ มีสีขาวนวลหรือสีครีมแล้วเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลแดง ก่อนเป็นตัวเต็มวัยจะมีสีน้ำตาลดำ หนวด ขาและปีกเคลื่อนไหวเป็นอิสระเห็นชัดเจน ขนาดกว้าง 25 - 30 มิลลิเมตร ยาวประมาณ 45 - 50 มิลลิเมตร ระยะดักแด้ประมาณ 2 เดือน

ตัวเต็มวัย เป็นแมลงปีกแข็งขนาดใหญ่ กว้างประมาณ 15 - 20 มิลลิเมตร ยาวประมาณ 32 - 40 มิลลิเมตร ส่วนท้ายของปีกมีจุดสีขาวด้านละจุด เพศผู้มีสีน้ำตาลดำตลอดลำตัว ส่วนเพศเมียมีสีน้ำตาลปนเทาสีอ่อนกว่าเพศผู้ เพศเมียวางไข่ในดินลึกประมาณ 15 เซนติเมตร เพศเมียหนึ่งตัววางไข่ได้ 15 - 28 ฟอง ตัวเต็มวัยมีอายุ 30 - 40 วัน ช่วงออกจากดักแด้เป็นตัวเต็มวัยอยู่ในช่วงฝนแรก ประมาณเดือนมีนาคม - มิถุนายน

หนอน

ตัวเต็มวัย

(ที่มาภาพ : กรมวิชาการเกษตร)

พืชอาหาร : อ้อย มันสำปะหลัง ยูคาลิปตัส มันแกว ปาล์มน้ำมัน ยางพารา และตะไคร้ เป็นต้น

แนะนำวิธีการป้องกันกำจัด ดังนี้

1. ก่อนปลูก ไถพรวนดินหลาย ๆ ครั้ง เพื่อทำลายหนอนแมลงนูนหลวงและดักแด้
2. จับแมลงนูนหลวงตัวเต็มวัยไปทำลายก่อนวางไข่ โดยเริ่มจับในช่วงเช้าหรือในช่วงเย็น เวลา 18.30 - 19.00 น. บริเวณต้นไม้ใหญ่ซึ่งแมลงจะจับเป็นคู่เกาะเพื่อผสมพันธุ์ โดยสังเกตขูดดินบริเวณรอบ ๆ โคนต้น หรือห่างจากทรงพุ่มต้น 1 - 5 เมตร หากพบให้ทำการขูดจับต่อเนื่องกันประมาณ 1 เดือน จะช่วยลดการระบาดของแมลงนูนหลวงในฤดูถัดไป
3. การใช้สารเคมีกำจัดแมลง ควรเป็นวิธีการสุดท้ายเมื่อวิธีการอื่น ๆ ใช้ไม่ได้ผล โดยใช้สารเคมีพ่นหรือราดทางดิน การใช้ต้องใช้สารที่ผสมแบบเข้มข้นกว่าการพ่นทางใบ ได้แก่ ฟิโพรนิล (fipronil) 5% SC อัตรา 80 - 250 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร ขึ้นกับขนาดของหนอน ใช้โดยจุ่มท่อนพันธุ์ก่อนปลูกหรือพ่นตามร่องมันสำปะหลังพร้อมปลูกเฉพาะบริเวณที่ระบาด

ที่มา : กรมวิชาการเกษตร

ที่ปรึกษา : นางสาวสุนา สิมาสฤษดิ์ ผู้อำนวยการกลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดศัตรูพืช

บรรณาธิการ : นางสาวกันยากร อุทัย นักวิชาการเกษตรชำนาญการ

เรียบเรียงโดย : นางสาวดวงฤทัย กิ่งศรี นักวิชาการเกษตร

กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดศัตรูพืช กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย

